

วีเนียร์ (Veneer)

วีเนียร์ หรือ เคลือบผิวฟันเทียม

วีเนียร์ (Veneer) นั้นคืออะไร

วีเนียร์ หรือ เคลือบผิวฟันเทียม คือการนำวัสดุทางทันตกรรมมาเคลือบบริเวณผิวหน้าฟัน เพื่อปรับเปลี่ยนรูปร่างฟัน สีของฟัน หรือแก้ไขการเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติ โดยอาศัยการกรอแต่งฟันเพียงเล็กน้อย เพื่อให้เกิดความสวยงามของฟันและรอยยิ้ม

ประเภทของวีเนียร์

การทำวีเนียร์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. **วีเนียร์ที่ทำโดยตรงภายในช่องปาก หรือ Direct veneer** คือ การนำวัสดุสีเหมือนฟัน (Resin composite) มาอุดบริเวณผิวฟันโดยตรงในปาก ข้อดีคือสามารถทำได้ภายในครั้งเดียว เนื่องจากไม่ต้องพิมพ์ปากเพื่อไปทำชิ้นงาน และมีค่าใช้จ่ายที่ไม่แพงเท่า Indirect veneer ข้อเสียคือความคงทนของวัสดุ น้อยกว่า Indirect veneer ทำให้เกิดการแตกบิ่นและเปลี่ยนสีได้ง่ายกว่า
2. **วีเนียร์ที่ทำนอกช่องปาก หรือ Indirect veneer** คือ การเคลือบผิวฟันโดยใช้ชิ้นงานที่ได้จากกระบวนการขึ้นรูปจากแลปทันตกรรม โดยวัสดุที่ใช้คือวัสดุประเภทเซรามิก (Ceramic) ข้อดีคือ มีความสวยงามและคงทนกว่า Direct veneer ข้อเสียคือ มีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า Direct veneer และต้องใช้เวลาจำนวนครั้งที่มาทำการรักษามากกว่า Direct veneer

การเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติ หรือฟันที่ห่างกัน สามารถแก้ไขด้วยการทำวีเนียร์

สีของฟันที่คล้ำไม่สวยงาม สามารถแก้ไขด้วยการทำวีเนียร์

รูปร่างฟันที่ผิดปกติ สามารถแก้ไขได้ด้วยการทำวีเนียร์

การเตรียมตัวเพื่อทำวีเนียร์

- เตรียมช่องปากให้อยู่ในสภาพที่ดี ได้แก่ รักษาฟันผุ ขูดหินปูน รักษาโรคเหงือก
- ในกรณีที่ต้องการฟอกสีฟัน จำเป็นต้องฟอกสีฟันก่อนที่จะทำการบูรณะด้วยวีเนียร์
- ในกรณีที่จำเป็นต้องตัดแต่งเหงือก ได้แก่ ฟันสั้น ยิ้มเห็นเหงือกมากเกินไป (Gummy smile) เป็นต้น จำเป็นต้องตัดแต่งเหงือกก่อนทำการบูรณะด้วยวีเนียร์

ขั้นตอนการทำวีเนียร์

ในกรณี วีเนียร์ที่ทำโดยตรงภายในช่องปาก หรือ Direct veneer ขั้นตอนการทำเหมือนการอุดฟัน ส่วนกรณี วีเนียร์ที่ทำนอกช่องปาก หรือ Indirect veneer ขั้นตอนการทำคล้ายกับการทำครอบฟัน ได้แก่

1. ตรวจประเมินฟันก่อนทำวีเนียร์ ทันตแพทย์อาจจะพิจารณาถ่ายภาพใบหน้าและฟัน พิมพ์ปาก รวมถึง x-ray ฟัน เพื่อวางแผนและออกแบบรูปร่างเบื้องต้น
2. ทันตแพทย์แจ้งแผนการรักษา และอธิบายรูปร่างของฟันหลังจากทำวีเนียร์
3. ทำการกรอแต่งผิวฟันเพื่อให้ได้เนื้อที่ที่เหมาะสมสำหรับวัสดุวีเนียร์
4. พิมพ์ปาก ส่งให้แลปทันตกรรม ผลิตชิ้นงานวีเนียร์ ใช้เวลารอชิ้นงานประมาณ 1-2 สัปดาห์ โดยระหว่างที่รอชิ้นงาน ทันตแพทย์จะทำการยึดวีเนียร์ชั่วคราวที่มีรูปร่างคล้ายกับชิ้นงานจริง
5. ลองชิ้นงานวีเนียร์ตัวจริงในปาก และยึดติดกับผิวฟัน

สีฟันที่คล้ำสามารถแก้ไขด้วยการทำวีเนียร์

ทำการกรอแต่งผิวฟันหน้าบน 8 ซี่ และพิมพ์ปาก

ทำการยึดติดชิ้นงานวีเนียร์

ผลิตชิ้นงานวีเนียร์จากแลปทันตกรรม

การดูแลรักษาหลังทำวีเนียร์

- แปรงฟันและใช้ไหมขัดฟันอย่างถูกวิธี เป็นประจำทุกวัน
- เลี่ยงการใช้ฟันที่ทำการบูรณะด้วยวีเนียร์ กัดแทะของแข็ง
- พบทันตแพทย์เป็นประจำทุก 6 เดือน
- ในกรณีนอนกัดฟัน ควรใส่เฝือกสบฟัน (Occlusal splint) เวลานอน

ข้อจำกัดในการทำวีเนียร์

- ฟันที่มีวัสดุอุดฟันขนาดใหญ่มีผลทำให้วีเนียร์หลุดแตกได้ง่าย ไม่ควรทำวีเนียร์ ควรพิจารณาทำครอบฟันแทน
- ฟันที่มีสีดำน้ามาก การทำวีเนียร์ไม่สามารถปิดสีได้ทั้งหมด อาจพิจารณาฟอกสีฟันก่อนทำวีเนียร์ หรือทำครอบฟันจะปกปิดสีที่คล้ำมากๆ ได้ดีกว่า
- คนไข้ที่รักษาสุขภาพช่องปากไม่ดี ทำให้เกิดฟันผุตามขอบวีเนียร์ได้
- คนไข้ที่มีโรคเหงือก โรคปริทันต์ ฟันโยกไม่ควรทำวีเนียร์

โดยสรุปวีเนียร์ (Veneer) เป็นการรักษาทางทันตกรรมที่สามารถปรับเปลี่ยนทั้งรูปร่างของฟัน สีของฟัน หรือแม้แต่การเรียงตัวของฟันโดยใช้จำนวนครั้งในการรักษาที่ไม่มาก ทำให้ในปัจจุบันวีเนียร์จึงเป็นการรักษาที่ได้รับความนิยมอย่างสูง แต่อย่างไรก็ตามวีเนียร์ก็ยังมีข้อจำกัด ข้อควรระวัง ทั้งก่อนและหลังการรักษา รวมทั้งต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของทันตแพทย์อีกด้วย จึงจะทำให้การรักษาด้วยวีเนียร์ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- 1.เฉลิมพล ลีไวยโรจน์. (2546).วีเนียร์ ศาสตร์และศิลป์ชั้นสูงงานทันตกรรมเพื่อความสวยงาม (พิมพ์ครั้งที่ 1).กรุงเทพฯ
- 2.Moragomez, O.D., H.W. Wiskott, and S.S. Scherrer, *Three- to nine-year survival estimates and fracture mechanisms of zirconia- and alumina-based restorations using standardized criteria to distinguish the severity of ceramic fractures*. Clin Oral Investig, 2015. 19(9): p. 2295-307.

จัดทำโดย ทพ.กฤตну พินทุพีร์โกวิท งานทันตกรรม โรงพยาบาลศิริราช

ขอบคุณภาพประกอบจาก ทพ.อรรถ โพธิ์โมกข์